

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Közlekedési és Járóközlekedési
Szolgálati Nr. 2. Telefonszám 124.

Az újság kiadójának neve:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYSÉN
Fél évre 7 korona | Egy évre 14.28

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Fél évre 14 korona | Egy évre 28

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, május 2.

Nagyfőhadiszállás jelentései:

Hungari hadsereg:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege:

Jorntól délre tüzérségi tevékenység időnkint növekedett, az Arrasi csataterén Lensől nyugatra Meikhanál és Bontenanál délre délelőtt angolok előretörési délelőtt kezdve a tüzérségi harc újra fokozódott és éjjel is erős maradt.

A német trónörökös hadsereg arcvonala:

Carninél és az Arne mentén virradat előtt erős tűzhullámok után erős francia felderítő vállalkozások következtek, az ellenséget visszavertük.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Az oroszok tüzérségi tevékenysége ennek megfelelőleg a miénk is több helyen élénkebb volt mint a többi időben.

József főherceg vezérezredes hadserege:

A moldvai határhegységben erős tüzelés után több orosz zászlóalj megtámadta az ojtói völgytől északra fekvő magaslati állásainkat nagy veszteségük mellett vertük vissza őket.

Mackensen vezértábornagy hadserege:

Lényeges esemény nem történt

Macedón harctér:

A Cernan Cserm és Cserna hájában és a Vardar nyugati partján élénk a harc tevékenység.

Események a tengeren

Április 30-án este tengeri repülőgépeink Valona telepét lehető jó eredménnyel bombázták és az olasz ellenátás dacára teljes számban visszaérkeztek

Hajóhadparancsnokság.

Cseresnyés János temetése.

Még részvét kísérte utolsó útjára Cseresnyés Jánost Makó város egykori derék és népszerű főkapitányát a Csanád megyének a király által kinevezett volt főispánját.

A rendeletnél a református templom dalárdája gyönyörű gyászda-
lokat énekelt, majd Nagy Károly kir. tanácsos református elnöke felkérte tartott igen szép gyászbeszédet. A gyászbeszéd után az énekhar énekelte „miért oly hamar” című gyászdalt, miközben megindult utolsó útjára Cseresnyés János.

A szokástól eltérőleg nem azt írjuk meg, első sorban, hogy kik vettek részt Cseresnyés János végüliségi szolgálatán, hanem az ami bántóbb, hogy kik nem vettek részt. Hogy Csanád vármegye törvényhatóságának tisztviselői nem vettek részt, Csanád vármegye egyik volt aljegyzőjének, majd a mezőkovác hársi járás szolgabírójának temetésén erőt nem lártunk különösebben. Mindenki tudja, hogy midőn Cseresnyés János elvállalta a király megbízásából Csanád vármegye főispán-ságát, köte és Csanád vármegye tisztihara között olyan ellentétek keletkeztek, melyet úgy látszik a halál sem tudott kicselezni. Még nem oly rég volt az a dolog, hogy jól tudja mindenki, hogy abban az időben nem csak az évek ke-
rték egymással ellentétbe ha-

nem divatba jött az úgynevezett társadalmi bonyolítás, amely aztán azt eredményezte, hogy az emberek egymáshoz személyileg is ellenséggel lettek.

Csanád vármegye tisztihara az akkori idők személyi időzítését nem tudta és úgy látszik nem akarta elfeledni. Nézet dolgát minden oly nézetet, melyet a társadalmi emberek vállaltak, tisztelettel illik a kell is.

Amde a rendőrség távolléte dása azt tüntető társadalmi a tar-
tósodása a temetésen való rész-
vételtől már nem érhetik ilyen el-
bírálat alá.

Cseresnyés János a makói ren-
dőrégzek megalapítója 22 éven
át főkapitány. Igazságos és sa-
geru vezetője volt. Megérdemelte
volna hogy legalább is egy két
készenléttel képviseltesse volna
magát a temetésen, ha már a ren-
dőrégz tisztviselőinek délután 4
órákor is oly nagyarányú elfoglalt-
sága volt, hogy a temetésre el-
nem mehetett.

Egy szál virág is dukált volna
a rendőrségtől a volt főkapitányá-
nak, de nem. A rendőrségtől sen-
ki sem jött el. Nem követtek volt
főkapitányuk koporsóját, inkább
követték a tulipánmorgalmat, meg
még halálában sem tudott megbó-
csátani Cseresnyés Jánosnak, aki
ha fellámadna egy percig olyan
urias fölénnyel tudna mosolyogni
előtt a bántó kicsinyesség felett
ahogyan csak egy olyan talpig
uri ember mint Cseresnyés János
volt, tudott lemosolyogni ilyen
társadalmi bonyolítás általános
tulipán virágokat.

Höfer altábornagy legújabb jelentése

BUDAPEST, május 2.

Keleti harctér:

Az ojtói uttól északra fekvő területeken orosz csapatok előretörését teljesen visszavertük. Egyéb-
kénti helyen tüzérségi tevékenység folyt.

Olasz és Délkeleti harctér: Nincs ujság.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Mikor lesz vége a háborúnak

Jóslások a bibliából a reformátusok szegedi közgyűlése alkalmából

A református egyház szegedi közgyűlése után bannett volt, a melyen természetesen a főszó a háború volt. Ki ne terelné most erre a beszédet, mikor minden háznál vérzenek a szívek s a gondolatok állandóan künn röpdösnek a harctereken. A mi különvált társaságunkban elsőbb is a legújabb irodalmi esemény került szóba — Szabolcska Mihálynak hatalmas lendületű, ragyogó Aranyverse, melyet a költő eseményképpen a közgyűlés alkalmával mutatott be óriási tapsviharral honorálva. Litterátus emberek között az első szó az irodalomé, most is ez volt tehát, ami érthető is. Csak ezután tértek át az emberek a háborúra.

Egy pirozspozsgás, vastagnyakú kalvinista, aki otthon üres óráiban a Tisza szelid folyását szokta nézegetni a part menti fűzések közli sétatiban, ezt a kérdést vetette föl hallgatói előtt:

— Tudják-e az urak, mikor lesz vége a háborúnak?

A három év alatt felizgult idegek a tekintetekben fejezték ki a kíváncsiságot — összehavallantak a szemek... Annyira hozzászoktattak bennünk az Istenkisájtás hosszú ideje alatt a különféle jóslások hívéhez, meg a kétkedéshez, hogy elfásultságunkban is felgerjed bennünk szinte önkénytelenül a kíváncsiság: vajon mi lehet ez az újabb kombináció... Volt a ki naivan mosolygott, volt a ki választ adott nyomban a kérdésre:

— Három év múlva!

— Ohó!... Addig éhen vesz el a világ!...

— Igen, igen... Tudományos alapon van megállapítva hogy a kellőképen nem trá-

gyázott föld termőképessége annyira csökkent, hogy egy évnél tovább nem bírja el látni élelemmel az embereket.

— Hát kérem, — vágott a beszédbe a nagyhiszeletes — a háború jövő év február havában fog befejeződni... Akkor lesz béke!

— Hénnan tudja ezt jó uram? — kérdezték többen.

— A szent bibliából.

Összenézünk. Nem rossz, ez a saját mesterségéből állítja fel a legújabb jóslatot!

— A biblia megmondja ezt a nagy világtelődést, megmondja a részleteket, a melyek mind beteljesedtek és megmondja a végét is.

Érdekessé vált a beszéd, valamennyien élénken kezdünk figyelni.

— Szent Jánosnak — folytatta — mennyi jelentésekről szóló XIII. részének 1. pontjában ez vagyon megírva:

„És láték egy fenevadat feljönni a tengerből, melynek valának hét fejei és tíz szarvai. És az ő szarvain valának tíz koronák... És az ő fején a káromlásnak feje.“

Aztán megmagyarázta:

— A fenevad a háború a mely a tengerhez való jog kérdéséből szakadt az emberiségre. Az angol és a német kenyérkérdése lett ez immár. A fenevad szarvain tíz koronák vannak. És pedig: magyar, német, bolgár, török — angol, belga, román, olasz, szerb és montenegró. A francia nem királyság, köztársaság, itt nincs korona. Mikor pedig a tizenegyedik korona: a román beavatkozott a háborúba, az orosz korona megsemmisült, tehát ismét csak tizen valának a fenevad szarvai a koronáktól.

— Ezt egyébként János jelenése XVII. rész 12-ik pontjában nyilvánvalóan ki is fejezi a szent biblia. Azt mondván:

„A tíz szarvak pedig, melyek láték, tíz királyok, kik még birodalmat nem vettek, de vesznek, hatalmat mint királyok egy órában a fenevaddal.“

— A XIII. rész 16. pontja pedig imígyen szól:

„És ezt is mivel, hogy mindenek, nagyok, gazdagok és szegények, szabadok és szolgák az ő jobb kezükön vagy az ő homlokukon megbélyegeztessenek.“

Ehhez pedig így szólott a magyarázat:

— Szegénynek, gazdagnak, urnak, szolgának be kellett ugye bár vonulni és vagy legyerve a jobb kezében vagy elmével a homlok mögött kell a fenevaddal harcba állani.

Mikor az érdeklődés tetőpontra emelkedett, a következő folytatással szolgált a nagyhiszeletes:

— Ugyanennek a résznek 17-ik pontja pedig megmondja, amit mindenünk tud és érez. Mondván:

És hogy senki se vehessen, se el ne adhasson semmit, hanem csak aki vagyon a fenevad bélyege, vagy neve, vagy nevének száma.

— Nos? — mutatott a barna kenyérszelvényre — ahol van ni.

Befejezőül pedig eképpen idézett a kedves, öreg lekipásztor:

— Az 5-ik pont mondja meg a háború befejezését.

„És adaték neki nagy dolgoknak és káromkodásoknak szóló szája és adaték neki hatalom, hogy cselekedjék negyvenkét hónapig.“

— Tessék kiszámítani. Mikor lesz negyvenkét hónap? Január végén, nemde?

És mosolygott. Aztán szeliden hozzátette:

— Nam vagyok Thésés asszony utóda,

Összenézünk. Nam volt

senkinek válasza, kiki a saját gondolatát kergette a fejében, mely végre ide jutott el:

— Quid facia nus!

A közéleti bizottság első ülése

Igazságosabb elosztás lesz — Közszükségleti cikkek városi beszerzése.

Makó város közéleti bizottsága ma tartotta első ülését Galambos Ignác dr. polgármester elnöksége alatt. A bizottság megalapította azokat amelyek követése által Makón a közéleti rendszert jobbat és igazságosabbat lesz.

Igy például az eddigi rendszerért egy sokkal tökéletesebb rendszer fog követni, melynek előmunkálatai már fogantatva vétettek s június elejétől kezdve már az új rendszer szerint lesz kiosztva a cukor, kávé s más közszükségleti cikk.

Görge Péter a városi közéleti bizottság hivatali vezetője igen nagy szorgalommal állította össze munkássága programját s úgy adta elő, hogy az a bizottság tagjaiban a legnagyobb megnyugvást keltette.

Igy jelenthetjük, hogy a város fűtési, szén- és kocszót fog beszerzeni s az is lesz, hogy az oda jusson ahol arra legnagyobb szükség van.

Gondoskodott a bizottság arról is, hogy zsidókat a lakosság ne szenvedjen.

A petróleum hiányra való felkészüléssel 25 métermázsas gyertyát és 5000 mécszet vásárolt a közéleti bizottság, melyet olcsó, a jelenlegi áraknál sokkal olcsóbban fog árusítani a lakosságnak.

A legközelebbi jövőben köles, árpagyöngy, árpátása, szilva jön a közéleti bizottság hivatalának, melyet június havában osztal szét a közönségnek.

Általában a közéleti bizottság hivatali bizottság ébez figyelemmel fog örködni a közönség javára s azon lesz, hogy a közéleti bizottság mindinkább javuljon Makón.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallagi-cégnél

Magyar fiuk sorsa orosz fogságban.

Catrán István grófné, vő-rokorszezes hölgy, aki visszatért oroszországi utjáról, a foglyitáborokba tett látogatásairól a következőt mondotta el:

A foglyitáborokról szóló beszámolómmal azszal kezdtem, hogy Európai Oroszországban és Szibériában tartózkodó fogly katonáink sorsára semmit sem lehetett az orosz kormány legutóbbi ellenőrző látogatásunk óta. Megváltoztak az első időkben tapasztalt hiányos ellátási és egészségügyi viszonyok is.

A magyar, osztrák, és német foglyok legnagyobb része távol a foglyitáboroktól, külső gazdasági ipari és kereskedelmi munkára vannak beosztva.

Különösen szeretik a magyar munkásokat, munkájukat becsülik és méltányolják. Azeknál, akik magasabb műveltségi vagy szakmai ranggal kerültek fogságba, keresztre kiváltságos munkakialakot nyújtanak.

A munkában levők kosszátérítéstől megnyugtalanításra is megemlítettem, hogy ezek a delizoró foglyok, valamennyien mekk egészségesebbek, mert csak az ilyeneket választják ki kosszátérítésre.

Ezek a „kiadott” orosz foglyaink Nem órák éket, szabadon járhatnak, kelhetnek. A foglyitáborokban persze nincs ilyen nagy szabadságuk, de mindenesetre több idejük van, amennyiben nincs nekik munkával megterhelve. Akik valamilyen művészi tehetséggel vannak megáldva, látnak plasztikákat, faragványokat, s bizony sokszor igen csodálatos művekkel valóban csodálatraméltó dolgokat produkálnak.

Különösen a magyar fiuk asszociációsé ejté bámulatba az oroszokat. Trejkozassukban, amikor ott voltam, magyar leányokat az- ját kosszátéríté házaszerükön olyan vonzósságot rendeztek, hogy valóban művészi sívesseben volt rénessen a kosszátéríté akad olyna is, aki társai számára emlékeztetőt írja le az eparspartitúrákat.

As európai oroszországi foglyitáborok kisebb kosszépületekből állanak. As oroszországi táboroknál jóval nagyobbak a szibériai táborok.

A foglyok ugyanast az ételmezt kapják amit az oroszországi. As asszociációsé ejté a foglyok között kerü ki, reness é e mük: káposzta, vörösrépa, burgonya, fokete és sárga káza, bab, azonkívül heten kint háromszor kapnak hústét és a többi napokon az emített étel rendezéshez halat, reggelenként két többször napenként teát is adnak nekik. Kenyérmenyiségük igen elegendő.

Fiatal fiuk és leányok lapkiherdásra felvétetnek a kiadóhivatalban.

NAPI HIREK

— Halálos vasuti szerencsétlenség Köröstarcsán Gábor Ferenc odaváló lakosi a katonai szolgálat alól felmentéséért, hogy a községi előfogates teendőket teljesítse. Ebből a célból Gábor Ferenc egy kocsit rendelt meg Budapesten, amelyet azonban a vasuti szállítási korlátozt volta miatt nem tudott megkapni. Elhatározta tehát, hogy két lovával maga megy érte a kocsinak, a melybe befog és Budapestről pár nap alatt hazahajtat Köröstarcsára. A két lovat tehát a múlt héten Mezőberény állomáson feladta s azokat elhelyezték egy teherszállító kocsiba, a melybe maga is felszállt, hogy a lovakkal együtt utazzon Budapestre. Indulás előtt azzal a teherkocsival, amelyben Gábor Ferenc tartózkodott Mezőberény állomáson tolattak s e közben Gábor Ferenc kinezett a kocszi ajtaján. Toiatás közben a teherkocsik erősen ütődtek egymáshoz, minekfolytán a Gábor Ferenc kocsijának ajtaja becsapódott s Gábor Ferencet úgy oda szoritotta, hogy azonnal szörnyet halt. Megindult a hatóságai eljárás a felelősség megállapítása végett.

— Mi lesz az új zárával. Május 1-re ígérték a kormány rendeletét a záróra megváltoztatásáról. Egy nap mult el azóta, de a záróra iránt még nincs semmi intézkedés. Budapesti tudósaink jelensé, hogy a rendelet kiadása mára várható, minthogy a belügyminiszter tegnap érkezett vissza Erdélyből, a hol öt napot töltött.

— Anyakönyvi hírek. Házaságot kötöttek: Spitzel Oszkár Pollák Hannával, Werlik Mihály Negy Juliánával. Elhaltak: Görbe Ferenc 62 éves, öz. Trényi Jánosné Nassa Jullánna 81 éves, Kies Sámuel 75 éves, Király Jánosné Eodor Juliánna 29 éves, öz. Lemvdi Josselné Tamasi Jullánna 69 éves.

— Érvényben marad a nikkel 20 filléres. Április 30-ával járt volna le a nikkel 20 filléresek forgalmi értéke. A hivatalos

lap legújabb száma közli azonban a pénzügyminiszter rendeletét, amely szerint tekintetel arra, hogy a nikkel 20 filléresek beváltása a rendkívüli viszonyok között nehézségeket okozott a közönségnek, a 20 filléres nikkel érmeket a hivatalok kötelesek újabb intézkedésig továbbra is elfogadni.

— A tenger asszonya, Clara Wieth fészereplőve, a mozi művészet e kiváló csillagával ma este műsorra kerül az Urániában. A Nordisk film Company e kiűnő 4 felvonásos drámájára, mely az északi sarkvidéken játszódik, felhívjuk a közönség figyelmét.

REGÉNY.

Év világhírű regények.

(1889)

137. fejezet.

Helén és Márta.

— De hiszen gaszember, átadlak rendőrségnek! Mit akartok itt?

— Megmondom, ha, nem fujják fel ezt a dolgot. Azt hiszem, magunk között is elgázosíthatjuk.

— Jól van! szóló Misi. Hiszen hatalmunkban tartjuk! Lássuk, mi jön ki belőle. Manjűnak át a másik szobába.

Beppe most kiszolt az udvaron kosszergőknak.

— Nincs semmi baj, csak félreértés van a dolgban.

Terecenti átvititék a másik szobában; ott jobban lehet tárgyalni, mint ebben, amelynek ablaka be van törve.

Ki volt a társa? kérdi mind azek előtt Misi.

Terecenti minden habozás nélkül bevallá, hogy Szappanos volt.

— Akkor hát tudem, hogy mit akartatok! moadé Pösy haragosan. El akartátok rabolni a nővéremet!

— Terecenti körülmései s nem láttam Mártát.

— Ugy látunk, hibba jöttünk mondá. egyrészt órák is, mert az igazat megvalva, nem szivesen jöttem ide.

(Folyt. köv.)

Egy 14-15 éves leány mindenek felvétetik Szt. János-tér 34. sz. a.

Makói Urania Színház

Teletón száma: 181

Csütörtökön, május 3 án

A tenger asszonya

Előadások csütörtök, szombat és vasárnap 8 órák között. Előadások kezdete este 8 órakor. Vasárnap két előadás: fél 6 és este 8 órakor.

Rólay Ferenc

adaja, hogy más államban aranymentes

heromagot

ehet kapni, egy kisnyban, mint egyben. Értekezni lehet: Váradi-utca van-déglőjében,

A Buza Pista-féle igen jóforgalmu koresma, melyet újból megajítottam, házza együtt, kedvező feltételekkel eladó. Értekezhetni: Hajnal-utca 9

Ertesítés.

Fogkeonak, hidak, egész fogcsorok, szájpadlás nélkül, aranyból, platinából

fogtömések

zástis amalgamból és a fogszuveléi azonos porcellánból. Fogkvek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogcsorok átalakítását elvállalom, 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom miatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítottak arra, hogy ezen szakfűddomsai a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam. Teljes bizteltel!

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Ur. Bshn-féle ház, Mató.

Hirdetések felvételnek.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóban.

Marhabőrt,

lábőrt, juhőrt, nyulbőrt, káránybőrt, calkőbőrt és mindenféle bőröket és gyapjút, a legmagasabb napi árnban veszek.

Löwenstein Ármán
Deák Ferenc- u 48 szám.
Fűcska bormérés mellett.

1848 eredeti tenlett modell kőszől a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Előfizetési ára negyedévre: 350 korona. Ingyen mulatványsámat küld a „Budapesti Bazár” kiadóhivatala, Budapest, VIII., Baross-utca 22. szám.

Két három kislány fölvetemény alá keresztetik Cim a kiadóhivatalban

Disztemelkezési vállalat.	
KISS KÁROLY	
disztemelkezési vállalata.	
Makó	Fővár
<p>Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos árn végez. Ravatalozások pompás elrendezésel Érc és fakoporsó raktár!</p> <p>Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.</p>	
Pontos kiszolgálás.	

Jó házból való

fiu tanulónak

felvétetik a

Makói Függet-

len Ujság

nyomdájában

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.

nyomdát a kiadóhivatalban Dr. Kiss Károly vállalkozására be rendezett gyorsajóán.